

Asia: VN/9898/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Tausta

Ei kommentoitavaa

Tuottajavastuuta koskevat sääntelymuutokset

ETL kiittää tavasta, jolla SUP-direktiivin mukaisen uuden kustannusvastuun valmistelu tiettyihin kuntien toteuttamiin jätehuolto- ja siivoustoimiin liittyen on kansallisesti järjestetty tiiviissä vuoropuhelussa sekä yhteisselvityksiä tehden soveltamisalan alaisten toimijoiden kanssa. Tämä on ollut erityisen tärkeää tilanteessa, jossa uusien velvoitteiden kannalta olennainen tietopohja puuttuu. Asiaa kommentoidaan yksityiskohtaisemmin pykäläkohtaisissa kommentteissa.

ETL kannattaa vahvasti esitettyä pakkausten tuottajavastuun miljoonan euron liikevaihtorajan poistoa sekä uuden palvelupakkausten tuottajan määritelmän lisäämistä. Asiaa kommentoidaan yksityiskohtaisemmin lausunnon muissa osissa.

SUP-direktiivin mukainen kulutuksen vähentäminen

ETL kannattaa esitettyä toimintamallia, jossa kansalliset kulutuksen vähentämistoimet toteutetaan ensisijaisesti YM:n ja soveltamisalan alaisten toimijoiden välisellä ns. Green Deal-sopimuksella. ETL kiittää tavasta, jolla kulutuksen vähentämisvelvoitteiden toimeenpanon valmistelu on kansallisesti järjestetty tiiviissä vuoropuhelussa sekä yhteisselvityksen muodossa soveltamisalan alaisten toimijoiden kanssa. Tämä on ollut erityisen tärkeää tilanteessa, jossa uusien velvoitteiden kannalta olennainen tietopohja puuttuu. Asiaa kommentoidaan yksityiskohtaisemmin lausunnon muissa osissa.

Luku 1 (Asian tausta ja valmistelu)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

ETL kannattaa vahvasti hallituksen esityksessä ehdotettua pakkausten tuottajavastuun soveltamisalaa määrittävän 1 miljoonan euron liikevaihtorajan poistoa EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpanon täydentämiseksi sekä SUP-direktiiviin täytäntöön panemiseksi. ETL kiittää lisäksi tavasta, jolla liikevaihtorajan poistoon liittyviä vaihtoehtoja on valmisteltu ja käsitelty yhteistyössä pakkausten tuottajavastuuseen liittyvien toimijoiden kanssa.

Luku 2 (SUP-direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Luvussa 2 todetaan, että kansallinen liikkumavara SUP-direktiivin täytäntöönpanossa on varsin kapea, koska direktiivin artikkelit sisältävät paljon ehdottomia kieltoja ja muita velvollisuuksia, joiden osalta oh-jauskeino on annettu jo direktiivissä. ETL korostaa, että kansallinen liikkumavara tulisi hyödyntää, mutta kansallisia tiukennuksia toimeenpanossa välttää.

Luvussa 2 todetaan lisäksi tuottajan määritelmän liittyen, että direktiivi mahdollistaa kansalliset valinnat sen suhteen, mitkä toimijat määritellään tuottajaksi. ETL kannattaa vahvasti tämän mahdollisuuden hyödyntämistä, jotta pakkausten tuottajavastuun sekä SUP-direktiivin mukaisen tuottajavastuun tuottajan määritelmät ovat johdonmukaiset ja linjassa keskenään.

Luvussa 2 mainitaan myös, että jäsenvaltio voi toteuttaa SUP-direktiivin mukaisen kulutuksen kunnianhimoisen ja pysyvän vähentämisen (artikla 4) haluamallaan tavalla ja myös määritellä tavoitellun kulutuksen vähentämisprosentin oman tilanteensa mukaisesti. ETL kannattaa vahvasti kansallisen liikkumavaran hyödyntämisen kyseisen artikkelin kansallisessa täytäntöönpanossa.

Luvussa 2 käsitellään myös SUP-direktiivin mukaista ns. laajennettua tuottajavastuuta (artikla 8), joka sisältää keskeisiä muutoksia myös ETL:n jäsenistön kannalta liittyen tiettyihin kuntien toteuttamiin jätehuolto- ja siivoustoimiin ja niihin liittyviin kustannuksiin osallistumiseen. Toimeenpanossa keskeisiä näkökohtia ovat hallituksen esityksessäkin mainitut kustannustehokkuus ja oikeasuhtaisuus. ETL kiittää tavasta, jolla veloitteen toimeenpanoa on valmisteltu yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Asiaa kommentoidaan yksityiskohtaisemmin pykäläkohtaisissa kommentteissa.

ETL kannattaa luvussa 2 mainittuja pakkausten tuottajavastuuseen etäkaupalle esitettyjä tiukennuksia vapaamatkustajuuden estämiseksi. Etäkauppaa harjoittavat ulkomaiset yritykset on saatava huolehtimaan lakisääteisestä tuottajavastuustaan. Näin voidaan varmistaa suomalaisten ja ulkomaisten yritysten tasapuoliset kilpailuedellytykset Suomessa.

Luvussa 2 mainitaan lisäksi toimintamalli, jossa kansalliset kulutuksen vähentämistoimet toteutetaan ensisijaisesti YM:n ja soveltamisalan alaisten toimijoiden välisellä ns. Green Deal-sopimuksella. ETL kannattaa vahvasti tätä lähestymistapaa.

Luku 3 (Nykytila ja sen arviointi)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Luvussa 3 kuvataan yksityiskohtaisesti tuottajavastuusääntelyyn tarvittavia muutoksia sekä niihin liittyviä näkökohtia. ETL kannattaa esitettyä lähestymistapaa ns. laajennetun tuottajavastuun sekä siihen liittyvien tiettyjen roskaantumisen kustannusten jakamiseksi tuottajien ja kuntien välillä (artikla 8). Asiaa kommentoidaan yksityiskohtaisemmin pykäläkohtaisissa kommentteissa.

Luvussa 3 kuvataan lisäksi kulutuksen vähentämiseen (artikla 4) liittyviä direktiivin velvoitteita sekä kansallista lähestymistapaa. ETL kannattaa esitettyä toimeenpanomallia ns. Green deal -sopimuksen muodossa ja kiittää kansallisen liikkumavaran hyödyntämisestä tässä yhteydessä.

Luvussa 3 kuvataan myös muutostarpeita pakkauksen tuottajavastuuseen liittyvän tuottajan määritelmän muuttamiseksi. ETL kannattaa vahvasti pakkausten tuottajavastuun liikevaihtorajan poistoa ja siihen liittyvää uutta palvelupakkausten määritelmää hallituksen esitykseen sisältyvien perusteluiden mukaisesti. Poistamalla liikevaihtoraja yhdenmukaistetaan pakkausten tuottajavastuuseen liittyvää tuottajan määritelmää suhteessa muihin tuottajavastuujakeisiin. Lisäksi uuden palvelupakkauksen ja siihen liittyvän tuottajan määritelmän kautta kevennetään hallinnollista taakkaa.

Pienten toimijoiden osalta hallituksen esityksessä mainitaan mahdollisuus kevennettyihin rekisteröinti- ja raportointivelvollisuuksiin niihin kohdistuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan käy ilmi, miten nämä menettelyt poikkeaisivat suurempien toimijoiden vastaavista velvoitteista. ETL korostaa, että tuottajavastuun raportoinnin vähimmäisvaatimusten tulisi kuitenkin olla samat kaikille toimijoille yrityksen koosta riippumatta velvoitteiden toteutumisen kannalta asianmukaisen tiedon keräämiseksi.

Luku 4 (Ehdotukset ja niiden vaikutukset)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Luvussa 4 kuvataan seikkaperäisesti eräiden kertakäyttömuovituotteiden tuottajille säädettävää uutta kustannusvastuuta (artikla 8). Tämä uusi velvoite on keskeinen ja kustannuksiltaan merkittävä ETL:n jäsenistölle. Tästä johtuen ETL korostaa jo valmisteluvaiheessa sovelletun lähestymistavan ja tiiviin yhteistyön merkitystä tarvittavan tietopohjan ja kustannustenjaon kannalta muiden

olennaisten menettelyjen kehittämiseksi. Asiaa kommentoidaan yksityiskohtaisemmin pykäläkohtaisissa kommentteissa.

Luvussa 4 kuvataan lisäksi kansallisia kulutuksen vähennystoimia (artikla 4) sekä niihin liittyvää esitettyä kansallista toteuttamistapaa. ETL kannattaa veloitteen toimeenpanoa ns. Green Deal -sopimuksen muodossa, joka takaa kansallisen liikkumavaran. Joustavuus on tärkeää, koska lähtötiedot ovat puutteelliset ja erilaisten kulutuksen vähentämistoimien käyttöönottoon vaikuttavat monet tekijät pakkausratkaisuihin liittyvästä tuotekehityksestä kulutuskäyttäytymiseen.

Luvussa 4 käsitellään myös pakkausten tuottajavastuuseen liittyvän tuottajan määritelmän muuttamista ja siihen liittyen palvelupakkauksen tuottajan määritelmän käyttöönottoa. ETL kannattaa vahvasti esitettyä muutosta ja pitää sitä erittäin tärkeänä. Pakkaustuottajia nykyisin koskevan liikevaihtorajan poistaminen kohtelisi kaikkien tuoteryhmien tuottajia nykyistä tasapuolisemmin ja toteuttaisi aiheuttaja maksaa –periaatetta nykyistä paremmin. Uusi tuottajan määritelmä palvelupakkauksina pidettäville pakkaustuottajille puolestaan vähentäisi merkittävästi liikevaihtorajan poistamisesta aiheutuvaa tuotta-javastuuvelvollisten lukumäärän kasvua ja täten niihin liittyvää hallinnollista taakkaa.

Pienten toimijoiden osalta hallituksen esityksessä mainitaan mahdollisuus kevennettyihin rekisteröinti- ja raportointivelvollisuuksiin niihin kohdistuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan käy ilmi, miten nämä menettelyt poikkeaisivat suurempien toimijoiden vastaavista velvoitteista. ETL korostaa, että tuottajavastuun raportoinnin vähimmäisvaatimusten tulisi kuitenkin olla samat kaikille toimijoille yrityksen koosta riippumatta veloitteiden toteutumisen kannalta asian-mukaisen tiedon keräämiseksi.

Muita huomioita lukuun 4 liittyen:

- Luvussa 4 todetaan, että ”Tuottajat siirtävät niille tuottajavastuusta aiheutuvat kustannukset tuotteiden hintoihin ja kyseiset kustannukset tulevat lopulta aina kuluttajien maksettaviksi. Tuottajien kustannukset siirtyvät pakkauksien ja tuotteiden hintoihin, joten käytännössä tuotteiden kuluttaja maksaa viimekädessä tuottajavastuusta aiheutuneet kustannukset.” Tuotteiden hinnoitteluun elintarviketeollisuudessa vaikuttaa monta eri tekijää, minkä vuoksi kustannusten täysimääräinen siirtäminen hintoihin ei ole suoraviivaista. Tämän vuoksi lisäkustannusrasitetta aiheuttavien velvoitteiden osalta on huomioitava myös niiden vaikutus suomalaisten yritysten kilpailukykyyn.

- Luvussa 4 todetaan kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvien juomapakkausten tuotevaatimusten osalta, että vaatimus pulloissa kiinni pysyvistä korkeista ei vaikuta tuovan ongelmaa. Tätä ei kuitenkaan ole pystytty vielä käytännössä testaamaan missään, joten oikeaa tietoa asiasta ei ole. Odottamattomia kustannus- ja muita vaikutuksia tältä osin voi vielä syntyä. Sen sijaan

vaatimukset kierrätysmuovin osuudesta muovipulloissa ovat toteutettavissa, mutta nekin edellyttävät vielä täsmennyksiä siitä, miten ja mistä tämä laskenta suoritetaan.

- ETL kannattaa viranomaisresurssien lisäämistä mm. pakkausten tuottajavastuun vapaamatkustajuuden ehkäisemiseksi ja SUP-direktiiviä koskevien tulkintojen ajantasaiseksi ratkaisemiseksi.
- SUP-direktiivin toimeenpanoon liittyviä ongelmia ja niiden vaikutuksista yritysten toimintaan on kommentoitu tarkemmin kohdassa ”Muita esitykseen liittyviä asioita”.
- SUP-direktiivin mukaista uutta kustannusvastuuta (artikla 8), kulutuksen vähentämistä (artikla 4) sekä pakkausten tuottajan määritelmän muuttamista on kommentoitu tämän lausunnon muissa osissa.

Luku 5 (Muut toteuttamisvaihtoehdot)

Voitte kirjoittaa kommenttine alla olevaan tekstikenttään

Luvussa 5 mainitaan SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyen, että Ruotsissa on säädetty mahdollisuus sakottaa kuluttajaa roskaamisestaan 800 euron suuruisella sakolla. ETL kannattaa myös vastaavan lakimuutoksen käyttöönottoa Suomessa. Kuvattu sakkomenettely kohdistuu pääasiallisesti roskaantumista aiheuttaviin tahoihin, eli yksittäisiin henkilöihin, jotka heittävät roskan väärään paikkaan.

Luvussa 5 todetaan, että SUP-direktiivin 4 artiklassa säädettyjen kansallisten kulutuksen vähentämistoimien osalta täytäntöönpanon päävaihtoehtoina tarkasteltiin green deal -sopimusta ja lainsäädäntöä. ETL kannattaa valittua lähestymistapaa ns. Green dealin muodossa.

Luvussa 5 käsitellään yksityiskohtaisesti pakkausten tuottajan määritelmään liittyviä vaihtoehtoja, joita on tarkasteltu EU:n jätepaketin ja SUP-direktiivin toimeenpanon yhteydessä pakkausten tuottajavastuun soveltamisalan määrittävän 1 miljoonan euron liikevaihtorajan poistamiseksi ja tuottajan määritelmän muuttamiseksi. Vaihtoehdon 2 mukainen muutos täyttäisi kaikkia pakkauksia koskevan tuottajavastuun vaatimuksen, kohtelisi tuottajia tasapuolisesti sekä lisäisi uusien tuottajien määrää huomattavasti vähemmän kuin esimerkiksi vaihtoehdossa 1. ETL kannattaa täten esitettyä lähestymistapaa ja kiittää mahdollisuudesta osallistua vaihtoehtojen kommentointiprosessiin. Pitkällä aikavälillä vaihtoehto 4 on kuitenkin kannatettavin, koska se yhdenmukaistaisi tuottajan määritelmän muiden tuottajavastuujakeiden kanssa koskemaan tuotteen (pakkauksen) valmistajaa tai maahantuojaa. Samalla tuottajien määrä vähenisi merkittävästi myös verrattuna vaihtoehtoon 2.

Luku 8 (Lakia alemman asteinen sääntely)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Ei kommentoitavaa.

Luku 12 (Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Ei kommentoitavaa

Jätelain muutosehdotus

6 § (Muut määritelmät) + pykäläkohtaiset perustelut

-

24 a § (Markkinavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

25 § (Muut valvontaviranomaiset) + pykäläkohtaiset perustelut

ETL pitää erittäin tärkeänä sekä Tullin roolin vahvistamista että yhteistyön tiivistämistä Tullin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa tuottajavastuun etäkauppaa koskevissa valvontatehtävissä. Etäkauppaa harjoittavat ulkomaiset yritykset on saatava huolehtimaan lakisääteisestä tuottajavastuustaan. Näin voidaan varmistaa suomalaisten ja ulkomaisten yritysten tasapuoliset kilpailuedellytykset Suomessa. Tuottajavastuun aiheuttamat kasvavat kustannusrasitteet korostavat viranomaisvalvonnan merkitystä, minkä vuoksi siihen on varattava asianmukaiset resurssit.

46 § (Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista) + pykäläkohtaiset perustelut

ETL pitää tärkeänä, että pakkausalan tuottajayhteisön vastuu kierrätystavoitteiden saavuttamisessa tulisi rajata vain sen kattamien tuottajavastuullisten yritysten markkinoille saattamaan pakkauseränsä. Tämä on tärkeä näkökohta, koska jatkossa kansallisesti pakkaustilastoihin sisällytetään myös muut kuin rekisteröityneiden tuottajien markkinoille saattamat pakkaukset. Jos ko. yritykset joutuvat huolehtimaan vapaamatkustajien markkinoille saattamien pakkausten kierrätystavoitteiden saavuttamisesta, kasvaa niiden kustannusrasite entisestään vapaamatkustajiin verrattuna. On tärkeää huomioida, että esitetty muutos sisältää edelleen tuottajayhteisöihin kohdistuvan velvoitteen ottaa vastaan kaikkia yritysten ja kuluttajien pakkausjätteitä vastaanottopaikoissaan. Sen sijaan tuottajayhteisön ei tarvitsisi lisätä keräykseen ja kierrätykseen liittyviä toimenpiteitä, jos sen kattamien yritysten markkinoille tuomia pakkauksia kierrätetään tavoitteiden mukaisesti

47 a § (Tuottajan kustannusvastuu tietyistä kuntien toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista) + pykäläkohtaiset perustelut

Esitetyn pykäläkirjauksen mukaan pakkausten tuottajavastuullisten yritysten on korvattava tiettyjen kustannustehokkaiden jätehuolto- ja siivoustoimien kustannuksia kunnille. ETL korostaa edellä mainittuun perustuen, että ko. toimien kustannustehokkuus on niihin liittyvien korvausten maksamisen lähtö-kohta. Hallituksen esityksessä kustannustehokkuuden arviointi on kuitenkin

osoitettu ainoastaan korvausten saajille eli kunnille. Lisäksi perusteluissa esitetään, että kuntien kilpailutuksella varmistetaan kustannustehokkuuden toteutuminen niiden palvelujen osalta, joita korvaukset koskevat. Näin ei kuitenkaan voida automaattisesti olettaa tapahtuvan.

ETL korostaa, että kustannustehokkuuden arviointia ei voida osoittaa ainoastaan kunnille tilanteessa, jossa elintarviketeollisuusyrityksille ja muille pakkausten tuottajavastuullisille toimijoille on säädetty kustannusvastuu ja kunnille vastaavasti toteutusvastuu. Aidosti kustannustehokkaan ja toimivan ratkaisun aikaansaaminen edellyttää, että tuottajavastuulliset toimijat voivat yhteistyössä kuntien kanssa vastata tiedonkeruusta, toiminnan arvioinnista sekä parhaiden käytäntöjen käyttöönoton edistämisestä. ETL muistuttaa myös siitä, että julkinen kilpailuttaminen ei ole automaattisesti tae kustannustehokkaalle toiminnalle.

47 b § (Kustannusvastuun piiriin kuuluvat alueet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 c § (Kustannusvastuun toteuttamiseksi tarvittavien tuoteryhmäkohtaisten korvausten määrittäminen) + pykäläkohtaiset perustelut

ETL kannattaa vahvasti hallituksen esityksen perusteluissa esitettyä mallia korvausten määrittämiseksi vuosille 2023–2025, jonka tuottajat ja Kuntaliitto ovat yhdessä sopineet. Tämän aikajakson jälkeen korvaukset perustuisivat em. osapuolten yhdessä kehittämään tiedonkeräykseen ja sen tuottamaan luotettavaan aineistoon. Koska edellä kuvattu kehitystyö luotettavan tiedon keräämiseksi on vasta alkamassa, ei laissa tule määritellä kuntien jätehuolto- ja siivoustoimista aiheutuvan kokonaiskustannuksen otosperusteisesta keräämistä.

ETL pitää erittäin tärkeänä, että kunnista kerättävä tieto koskee vain tuottajavastuullisten yritysten maksuvastuulla olevia velvoitteita sekä niiden mukaisia tehtäviä ja kuvastaa kattavasti tilannetta läpi Suomen. Luotettavan kustannustiedon kerääminen edellyttää kunnilta panostuksia sekä hyvin suunniteltua tiedonkeräystä. ETL:n mielestä otosperusteisuus voi osoittautua kokonaiskustannusten määrittämiseksi riittäväksi menetelmäksi, mutta sen käyttöä ei ole syytä määrätä sääntelyn tasolla. Lisäksi ETL korostaa, että indeksin käyttö tuoteryhmäkohtaisten korvausten tarkistamiseksi on lain perusteluissa rajattu vain pitkiin, vähintään viiden vuoden mittaisiin korvauskausiin.

47 d § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten maksaminen kunnille) + pykäläkohtaiset perustelut

ETL pitää tärkeänä, että pakkausten tuottajavastuullisten tahojen kunnille maksaman korvauksen maksuajankohtana on korvausvuotta seuraava vuosi. Tämä mahdollistaa sen, että korvauksesta aiheutuvat kustannukset kohdennetaan edelleen oikein tuottajavastuullisten yritysten kesken. Yrityskohtaisten maksujen perustana toimivat pakkaustiedot voidaan kerätä muutenkin vain jälkikäteen.

47 e § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten tarkistaminen) + pykäläkohtaiset perustelut

Hallituksen esityksen mukaan pakkausten tuottajavastuulliset yritykset vastaavat niiden lähtötietojen hankinnasta sekä niihin liittyvistä kustannuksista, joita hyödynnetään kunnille maksettavien korvausten laskemisessa. Kunnille ei sen sijaan aseteta tähän liittyviä lakisääteisiä velvoitteita. ETL pitää tätä ongelmallisena, koska laskennan perusteena tarvittavat tiedot riippuvat pitkälti kunnista. Nyt esitetty yksipuolinen vastuu ei ole linjassa hallituksen esityksen edellyttämän tiedonkeräysvaatimuksen kanssa eikä ETL pidä sitä hyväksyttävänä.

Tästä syystä ETL katsoo, että korvausten määrittämiseksi kunnille tulisi asettaa vastaavasti lakisääteinen velvoite tarvittavien kustannustietojen keräämiseen ja toimittamiseen tuottajille. ETL korostaa, että ko. kustannustietojen kerääminen ja toimittaminen ei voi olla yksinomaan tuottajien kustannusvastuulla, koska asia koskee kuntien omaa kustannuseurainta niille maksettavien korvausten määrittämiseksi. Edellä kuvatun lisäksi kuntien osallistumista tarvitaan tuottajien ohella myös kerätyn jätteen ja siivotun roskan koostumustutkimuksissa.

ETL muistuttaa, että hallituksen esityksen perusteluissa esitetään tuottajia koskevan uuden kustannusvastuun määrittelyn edellyttävän kuntien vastuulle kuuluvien jätehuolto- ja siivoustoimien kokonaiskustannustietojen luotettavuuden parantamista. Tämän todetaan lisäksi edellyttävän yhtenäisten toimintatapojen käyttöönottoa ja kehittämistä kunnissa. Tähänkin viitaten ETL esittää, että kustannustietojen keräämiseen liittyvä kuntien vastuu kirjataan myös lain pykälään.

47 f § (Kustannusvastuun jakaminen samaa tuoteryhmää edustavien eri tuottajayhteisöjen sekä tuottajien kesken) + pykäläkohtaiset perustelut

ETL pitää tärkeänä, että tuoteryhmäkohtaisten korvausten osoittamisessa edelleen tuottajavastuullisten yritysten maksettaviksi otetaan huomioon markkinaosuuksien ohella kunkin tuoteryhmän tuotteiden (pakkausten) merkitys osana roskaantumista. ETL ehdottaa tästä syystä, että pykälä muotoillaan niin, että tuottajayhteisö voisi perustellusta syystä kohdentaa tuoteryhmäkohtaisia (pakkaus) kokonaiskustannuksia edelleen kunkin tuoteryhmän sisällä eri pakkaustyypeille siinä suhteessa kuin niitä esiintyy kerätyn jätteen ja siivotun roskan seassa. Nämä tuotekohtaiset kustannukset jaettaisiin edelleen tuottajille markkinaosuuksiin perustuen.

48 § (Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat) + pykäläkohtaiset perustelut

ETL kannattaa pakkausten tuottajavastuun liikevaihtorajan poistamista sekä tuottajan määritelmän muuttamista ja siihen liittyen palvelupakkauksen määritelmän käyttöönottoa. Muutoksen aikatauluun liittyvät kommentit on esitetty myös kohdassa ”Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset”.

Lain 48 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaista pakkausten tuottajan määritelmää esitetään sovellettavaksi 1.1.2023 alkaen. ETL ehdottaa soveltamisajankohdan siirtämistä tästä vuodella eteenpäin. Perusteena tälle ovat aikataulusyyt: Lakiehdotus hyväksyttäneen aikaisintaan kevälistuntokauden 2022 loppupuolella. Tällöin ETL:n jäsenyrityksille sekä muille pakkausten tuottajavastuullisille yrityksille, RINKI Oy:lle sekä pakkausten tuottajayhteisöille jäisi vain noin 6 kuukautta aikaa valmistautua tarvittaviin muutoksiin. Tämä aikataulu on epärealistinen muutosten kokoluokka ja uusien tuottajavastuullisten määrä huomioiden. Pakkausten tuottajan määritelmästä

johtuvat muutostarpeet heijastuvat mm. pakkausten tuottajavastuun hallinnoinnin järjestämiseen (asiakassopimusten ehdot, yritysten rekisteröitymiskäytännöt järjestelmiin sekä etenkin pienten yritysten raportointikäytäntöjen kehittäminen). ETL esittää, että tuottajan määritelmän ohella myös palvelupakkauksen määritelmän käyttöönottoa siirrettäisiin vastaavasti vuodella, koska ko. muutos liittyy keskeisesti tuottajan määritelmän muutokseen.

49 § (Käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanotto ja kuljetus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

51 § (Tuottajan tiedotus- ja neuvontavelvollisuus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

53 a § (Tuottajan omavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

62 § (Tuottajayhteisöön liittyminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

66 a § (Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja) + pykäläkohtaiset perustelut

-

69 § (Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän velvollisuudet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

128 § (Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset + niiden perustelut

Lain 48 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaista pakkausten tuottajan määritelmää esitetään sovellettavaksi 1.1.2023 alkaen. ETL ehdottaa soveltamisajankohdan siirtämistä tästä vuodella eteenpäin. Perusteena tälle ovat aikataulusyyt: Lakiehdotus hyväksyttäneen aikaisintaan kevästuntokauden 2022 loppupuolella. Tällöin ETL:n jäsenyrityksille sekä muille pakkausten tuottajavastuullisille yrityksille, RINKI Oy:lle sekä pakkausten tuottajayhteisöille jäisi vain noin 6 kuukautta aikaa valmistautua tarvittaviin muutoksiin. Tämä aikataulu on epärealistinen muutosten kokoluokka ja uusien tuottajavastuullisten määrä huomioiden. Pakkausten tuottajan määritelmästä johtuvat muutostarpeet heijastuvat mm. pakkausten tuottajavastuun hallinnoinnin järjestämiseen (asiakassopimusten ehdot, yritysten rekisteröitymiskäytännöt järjestelmiin sekä etenkin pienten yritysten raportointikäytäntöjen kehittäminen). ETL esittää, että tuottajan määritelmän ohella myös palvelupakkauksen määritelmän käyttöönottoa siirrettäisiin vastaavasti vuodella, koska ko. muutos liittyy keskeisesti tuottajan määritelmän muutokseen.

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutosehdotus

3 § (Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulosäännös + sen perustelut

-

Muita esitykseen liittyviä asioita

Voitte kirjoittaa kommenttine alla olevaan tekstikenttään

Yleisenä huomiona ETL toteaa, että SUP-direktiivin toimeenpano on ollut hajanaista ja epäselvää johtuen pääasiassa komission viivästyneistä ja puuttuneista tulkinnoista. Tämä on osaltaan johtanut eroihin jäsenmaakohtaisissa linjauksissa direktiivin toimeenpanon osalta sekä toisaalta tilanteisiin, jossa tulkintoja ei vielä ole saatavilla. Epäselvyys vaikeuttaa elintarviketeollisuuden sekä muiden yritysten mukautumista direktiivin vaatimuksiin, mikä heijastuu mm. pakkaus- ja tuotekehitykseen sekä niihin liittyviin investointeihin. ETL pitää tärkeänä, että SUP-direktiivin kansallisessa toimeenpanossa pidättäydytään direktiivin sisällössä ilman kansallisia tiukennuksia tai soveltamisalan laajentamista.

Kalastusvälineitä koskeva sääntely (vapakalastus ja sisävesikalastus) toimii esimerkkinä tilanteesta, jossa tulisi noudattaa direktiivin soveltamisalaa ilman kansallisia lisäyksiä. Lisäksi tulee arvioida kalastusvälineitä koskevien kansallisten tiukennusten vaikutukset ammattikalastajiin ja sitä kautta kotimaisen raaka-aineen saatavuuteen elintarviketeollisuuden näkökulmasta.

Lisäksi ETL korostaa, että SUP-direktiivin toimeenpanoon liittyy runsaasti uusia raportointivaatimuksia, jotka edellyttävät muutoksia yritysten tiedonkeruu- ja raportointijärjestelmissä. Näistä järjestelmämuutoksista koituu yrityksille kustannuksia ja ne sitovat resursseja. Vaaditut raportointitiedot on määriteltävä selkeästi ja toimitettava ajoissa sekä kertaluontoisesti toiminnanharjoittajille, jotta vältetään jatkuvilta järjestelmäpäivityksiltä

Tammivuori Heli
Elintarviketeollisuusliitto ry